

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії ТАРЧИНЕЦЬ Олексій Сергійович, 1995 року народження, громадянин України, освіта вища: у 2019 р. закінчив Київський національний університет імені Тараса Шевченка, здобувши кваліфікацію магістра за спеціальністю «Менеджмент». Підприємець. Аспірант кафедри економіки, обліку і оподаткування, Національний університет «Чернігівська політехніка». Виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Економіка».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом ректора Національного університету «Чернігівська політехніка» від 25 травня 2026 року № 138, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради:

- ДЕРІЙ ЖАННИ ВОЛОДИМИРІВНИ, доктора економічних наук, професора, завідувача кафедри економіки, обліку і оподаткування Національного університету «Чернігівська політехніка».

Рецензентів:

- КИЧКО ІРИНИ ІВАНІВНИ, доктора економічних наук, професора, професора кафедри управління персоналом та бізнес-технологій Національного університету «Чернігівська політехніка»;
- МІНІНОЇ ОКСАНИ ВАЛЕРІЇВНИ, кандидата економічних наук, доцента, доцента кафедри економіки, обліку і оподаткування Національного університету «Чернігівська політехніка».

Офіційних опонентів:

- ГАВЛОВСЬКОЇ НАТАЛІЇ ІВАНІВНИ, доктора економічних наук, професора, професора кафедри менеджменту, адміністрування та готельно-ресторанної справи Хмельницького національного університету;
- ХУДОЛЕЙ ВЕРОНИКИ ЮРІЇВНИ, доктора економічних наук, професора, ректора Закладу вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая».

на засіданні 3 серпня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки ТАРЧИНЦЮ Олексію Сергійовичу на підставі публічного захисту дисертації «Стратегія нарощення інвестиційного потенціалу в умовах антикризового управління національною економікою» за спеціальністю 051 Економіка.

Дисертацію виконано у Національному університеті «Чернігівська політехніка» Міністерство освіти і науки України, м. Чернігів.

Науковий керівник: доктор економічних наук, професор, заслужений економіст України МАРГАСОВА Вікторія Геннадіївна, директор офісу міжнародної та проєктної діяльності, професор кафедри фінансів Київського національного університету технологій та дизайну.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертація виконана державною мовою, відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України щодо оформлення дисертації та Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Національному університеті «Чернігівська політехніка».

Дисертаційна робота виконує актуальне наукове завдання з обґрунтування теоретичних та методичних положень щодо нарощення інвестиційного потенціалу в умовах антикризового управління економікою України.

Наукова новизна результатів дисертаційної роботи полягає в тому, що здобувачем:

– *вперше* обґрунтовано концептуальну модель управління інвестиційним потенціалом економіки України з метою його нарощення на основі встановлення національних пріоритетів розвитку національної економіки, що являє собою гнучку динамічну систему поєднання таких структурних компонент, як: теоретико-методичні положення управління інвестиційним потенціалом; концептуальні засади стратегії державного управління інвестиційним потенціалом; аналіз факторів зовнішнього та внутрішнього впливу на інвестиційний потенціал національної економіки; принципи управління нарощенням інвестиційного потенціалу національної економіки; напрями удосконалення державного регулювання процесами формування і нарощення інвестиційного потенціалу (інституційний; фіскальний; монетарний; цифровий; соціальний); процес формування оптимальної структури інвестиційного потенціалу; моніторинг та оцінювання стану інвестиційного потенціалу національної економіки. Запропонована модель стала підґрунтям для формування стратегічних напрямів нарощення інвестиційного потенціалу в умовах антикризового управління економікою України та конкретизувати його значення як інструменту забезпечення фінансування повоєнного відновлення;

удосконалено:

- наукові положення щодо визначення функціонально-реляційної структури інвестиційного потенціалу, яка включає внутрішній потенціал (поєднує інтелектуально-інноваційний, підприємницький, фінансово-економічний субпотенціали), бар'єрний потенціал (охоплює нормативно-регуляторний, екологічно-регенеративний, репутаційно-іміджевий субпотенціали), трансмісійний потенціал (містить інформаційно-мережевий, логістично-мобільний, інституційно-сервісний субпотенціали) та відображає складну мережу прямих і зворотних зв'язків, де кожен елемент виконує свою специфічну трансформаційну роль в динамічній моделі функціонування. Системна взаємодія в межах запропонованої архітектури інвестиційного потенціалу ґрунтується на принципах циклічності, адаптивності та динамічної рівноваги;

- концептуальні засади функціонування інвестиційного потенціалу в системі антикризового управління, які були поглиблені шляхом конкретизації таких його функцій, як акумуляція капіталу, алокація ресурсів, мультиплікація доходів, інституційна трансформація, санація та модернізація, а також відповідного інструментарію державного управління. Це дало можливість визначити інвестиційний потенціал національної економіки як багатофакторну макроекономічну категорію, що є центральною ланкою антикризової системи;

- обґрунтування стратегічних напрямів удосконалення державного регулювання процесів формування та нарощення інвестиційного потенціалу національної економіки шляхом формування відповідної матриці, яка ідентифікує для кожного напрямку ключові інструменти, об'єкти впливу, показники ефективності та ґрунтується на врахуванні загрози воєнного часу та перспектив подальшого повоєнного відновлення, а також необхідності подолання наслідків економічної кризи. Запропонована матриця напрямів стратегічного удосконалення державного регулювання формування та нарощення інвестиційного потенціалу національної економіки являє собою інтегральний інструмент, що дає можливість впорядкувати дії державних органів влади за окремими напрямками, трансформуючи визначені нами теоретичні принципи регулятивного впливу держави на інвестиційний потенціал в конкретизовані управлінські дії, спрямовані на подолання наслідків кризи та формування траєкторії сталого розвитку;

набули подальшого розвитку:

– понятійно-категоріальний апарат економічної науки шляхом уточнення дефініцій: «інвестиційний потенціал національної економіки», яку було запропоновано розглядати як динамічну, багаторівневу систему ендегенних ресурсів та інституційних спроможностей економічної системи, що визначає її здатність акумулювати, трансформувати та ефективно спрямовувати капітал у пріоритетні сфери розвитку; «антикризове управління національною економікою», яке було визначено, як стратегічно орієнтовану, багаторівневу систему управління, що базується на попередній діагностиці загроз та імплементації невідкладних і

адаптивних інструментів, спрямованих на збереження критичних ресурсів економічної системи, стабілізацію її інвестиційного потенціалу та забезпечення керованого фазового переходу від функціонального виживання до комплексного інституційної реконструкції в умовах геополітичної та воєнної турбулентності; «державне регулювання процесів формування та нарощення інвестиційного потенціалу національної економіки» як цілеспрямованої діяльності органів державної влади, яка передбачає формування інституційно-правових умов та використання важелів впливу для мобілізації інвестиційних ресурсів ендегенного та екзогенного походження, перетворення їх в продуктивні активи та забезпечення високої ефективності функціонування економічної системи;

- методичний підхід до оцінки стану інвестиційного потенціалу національної економіки, що, на відміну від існуючих, передбачає ідентифікацію значень таких складових, як субіндекс ресурсного забезпечення, що характеризує стійкість економічного середовища та визначає основу інвестиційного потенціалу; субіндекс фінансової спроможності, який відображає внутрішню здатність економічної системи до розвитку та визначає рівень фінансової автономії національної економіки; субіндекс інвестиційної активності, передбачає надання характеристики фактичної реалізації інвестиційного потенціалу через оцінку стану трансформації фінансових ресурсів в матеріальні та нематеріальні активи; субіндекс інноваційного оновлення, що характеризує якість інвестиційного потенціалу та виражає перспективу розвитку національної економіки. Аналіз кожного субіндексу шляхом застосування розробленого підходу під час дослідження результатів дозволив визначити інтегральний індекс інвестиційного потенціалу національної економіки та проаналізувати динаміку його стану відповідно до розробленої шкали інтерпретації;

- стратегічні напрями нарощення інвестиційного потенціалу в умовах антикризового управління, а саме: запровадження інвестиційно-інноваційної моделі відтворення капіталу; інституціоналізація системи страхування та гарантування воєнно-політичних ризиків; формування цифрової інфраструктури управління інвестиційними активами; модернізація фінансово-монетарних інструментів стимулювання інвестицій; відновлення та модернізація критичної інфраструктури; розвиток ринку капіталу та внутрішніх інвестицій. Запропоновані напрями відрізняються від вже існуючих трансформацією контролюючої ролі держави в партнерську на етапі формування інвестиційної екосистеми, визнанням цифровізації як базового інструменту та врахуванням завдань антикризового управління.

Здобувач має 17 наукових праць, серед яких: 1 стаття в іноземному науковому виданні, що входить до міжнародної наукометричної бази SCOPUS; 1 стаття у фаховому виданні України, що включена до міжнародної наукометричної бази Web of Science; 5 статей у наукових фахових виданнях України, що входять до міжнародних наукометричних баз даних; 10 праць апробаційного характеру, у тому числі:

1. Voznyi D., Garafonova O., Voinalovych I., Melnyk S., Zahorodnia K., Yankovoi R., & Tarchynets O. Competency-Oriented Management Model of Private Medical Institutions: Synergy of Business Leadership, Digital Transformation and Security. *Business Ethics and Leadership*. 2025. № 9(4), P. 180-194. DOI: [https://doi.org/10.61093/bel.9\(4\).180-194.2025](https://doi.org/10.61093/bel.9(4).180-194.2025).

2. Tarchynets O., Sakun O., Marhasova V., Tarasiuk H., Vdovenko N., & Artemov S. The investment potential in the context of crisis management of the Ukraine economy. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2026. Vol. 1(66). P. 340–353. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.66.2026.5019>.

3. Тарчинець О.С. Роль інвестиційного потенціалу в умовах антикризового управління національною економікою. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2023. Вип 19. Т.1 С.264-269. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.1.19.264-269>.

4. Artem Koldovsky, Oleksii Tarchynets. An assessment of Ukraine's investment potential in today's realities. *Соціально-економічні відносини в цифровому суспільстві*. Том 4 (50), 2023. С.16-24. DOI: <https://doi.org/10.55643/ser.4.50.2023.536>.

5. Решетняк Я.В., Тарчинець О.С. Корупція та фінансова безпека: аналіз наукового підґрунтя та системних взаємозв'язків. *Вісник Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. Економіка*. 2023. Том 28. Випуск 4(98). С.46-55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2304-0920/4-98-7>.

6. Тарчинець О.С. Використання інвестиційного потенціалу в системі антикризового управління національною економікою. *Економіка та підприємництво*. 2025. № 55. С. 106-115. DOI: <http://doi.org/10.33111/EE.2025.55.TarchynetsO>.

7. Тарчинець О. Нарощення інвестиційного потенціалу для антикризового управління національною економікою. *Economic Synergy*. 2025. №. 4. С. 333–341. 2025. DOI: <https://doi.org/10.53920/ES-2025-4-23>.

У дискусії взяли участь голова, рецензент та офіційні опоненти:

ДЕРІЙ ЖАННА ВОЛОДИМИРІВНА, голова разової спеціалізованої вченої ради, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки, обліку і оподаткування Національного університету «Чернігівська політехніка». Оцінка позитивна, без зауважень.

КИЧКО ІРИНА ІВАНІВНА, рецензент, доктор економічних наук, професор, професор кафедри управління персоналом та бізнес-технологій Національного університету «Чернігівська політехніка». Оцінка позитивна, без зауважень.

МІНІНА ОКСАНА ВАЛЕРІЇВНА, рецензент, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування Національного університету «Чернігівська політехніка». Оцінка позитивна, без зауважень.

ГАВЛОВСЬКА НАТАЛІЯ ІВАНІВНА, офіційний опонент, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту, адміністрування та готельно-ресторанної справи Хмельницького національного університету. Оцінка позитивна, без зауважень.

ХУДОЛЕЙ ВЕРОНІКА ЮРІЇВНА, офіційний опонент, доктор економічних наук, професор, ректор Закладу вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая». Оцінка позитивна, без зауважень.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує ТАРЧИНЦЮ Олексію Сергійовичу ступінь доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Жанна ДЕРІЙ



Кандидат
зазначену

Відділ кадрів

Ж. Дерій

Григор

В. Буряков

20.06.2025 р.